

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 13. joulukuuta 2023
(OR. en)

Toimielinten välinen asia:
2023/0285(NLE)

15135/1/23
REV 1

RECH 489
EDUC 418
COMPET 1082
IND 590
MI 944
EMPL 526

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS eurooppalaisesta kehyksestä tutkimus-,
innovointi- ja yrittäjyysosaajien houkuttelemiseksi Eurooppaan ja heidän
pitämisekseen Euroopassa

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**eurooppalaisesta kehyksestä tutkimus-, innovointi- ja yrittäjyysosaajien
houkuttelemiseksi Eurooppaan ja heidän pitämisekseen Euroopassa**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 182 artiklan
5 kohdan ja 292 artiklan ensimmäisen ja toisen virkkeen,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- 1) Komission suosituksella 2005/251/EY¹ on ollut tärkeä rooli tutkijoiden ja tutkijanurien tukemisessa unionissa. Eurooppalaisesta tutkijoiden peruskirjasta ja tutkijoiden työhönoton säännöstöstä, jäljempänä 'tutkijoiden peruskirja ja säännöstö', on tullut tutkijoiden ja työnantajien tai tutkijoiden rahoittajien viitekehys, joka on osaltaan vahvistanut eurooppalaista tutkimusaluetta ja auttanut luomaan unioniin houkuttelevammat, avoimemmat ja kestävämmät työmarkkinat tutkijoille. Lisäksi vuodesta 2008 käytössä ollut tutkimusalan henkilöstöstrategia (HRS4R) sisältää eurooppalaisen menettelyn, jolla voidaan sertifioida laitosten sitoutuminen tutkijoiden peruskirjan ja säännöstön periaatteiden täytäntöönpanoon ja niiden edistyminen siinä.

¹ Komission suositus 2005/251/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2005, eurooppalaisesta tutkijoiden peruskirjasta ja tutkijoiden työhönoton säännöstöstä (EUVL L 75, 22.3.2005, s. 67).

- 2) Komission 1 päivänä heinäkuuta 2020 antamassa tiedonannossa ”Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi”¹ korostetaan, että tutkijat ovat tieteen ja innovaatioiden etulinjassa ja että heillä on oltava tietynlaisia taitoja, jotta he voivat luoda uraa niin tiedeyhteisössä kuin sen ulkopuolella. Siinä ennakoitaan tutkijoiden taitojen luokitusjärjestelmän määritelmä muun muassa osaamiskierron tilastollisen seurannan mahdollistamiseksi, tutkijoiden eurooppalaisen osaamiskehyksen kehittämiseksi ja tuen antamiseksi tutkijoiden osaamisen kehittämiseksi, jotta nämä saisivat alojen väliseen liikkuvuuteen tarvittavat taidot. Osaamisohjelman ensimmäisellä lippulaivatoimella, unionin osaamissopimuksella, tuetaan täydennys- ja uudelleen koulutusta, joka toteutetaan toimialojen, koulutuksen tarjoajien, työmarkkinaosapuolten ja viranomaisten yhteistyöllä laajan mittakaavan kumppanuuksina.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan osaamisohjelma kestävän kilpailukyvyn, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja selviytymis- ja palautumiskyvyn tueksi”, COM(2020) 274 final.

- 3) Komission 30 päivänä syyskuuta 2020 antamassa tiedonannossa ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten”¹ todetaan, että globaalissa kilpailussa osajista urakehitykseen tarvitaan edellytykset, joilla voidaan houkuttaa parhaat tutkijat unioniin ja pitää heidät unionissa, ja että työsuhteiden epävarmuuteen ei ole tullut viime vuosien aikana riittäviä parannuksia, etenkin uraansa aloittelevien tutkijoiden osalta. Kyseisessä tiedonannossa kiinnitetään huomiota myös siihen, että tutkijoiden taidot ja toisaalta yhteiskunnan ja talouden tarpeet eivät usein kohtaa ja että on tärkeää kouluttaa tutkijoita ja antaa heille kannustimia jatkaa uraansa yliopistomaailman ulkopuolella yhdessä elinkeinoelämän kanssa. Kyseisessä tiedonannossa todetaan, että tutkijanurien vahvistamiseksi Euroopassa tarvitaan toimenpidekokonaisuus, jolla pyritään varmistamaan tutkijoiden osaamisen tunnustaminen, kehittämään tutkijoiden osaamiskehys, parantamaan yliopistomaailman ja elinkeinoelämän välisiä liikkuvuuden ja vaihtojen mekanismeja, tarjoamaan kohdennettuja koulutusmahdollisuuksia ja luomaan keskitetyn palvelupisteen sisältävä portaali, josta sekä julkisen että yksityisen sektorin tutkijat voivat saada useita erilaisia tukipalveluja. Lisäksi kyseisessä tiedonannossa esitetään tutkimuksen arviointijärjestelmän parantamista, jotta voidaan oikeutetusti ja asianmukaisesti tunnistaa sellaisten urapolkujen ja toiminnan moninaisuus, joilla vastataan paremmin yhteiskunnan tarpeisiin.
- 4) Uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta 1 päivänä joulukuuta 2020 annetuissa neuvoston päätelmissä painotetaan, että uuden eurooppalaisen tutkimusalueen olennaisia osia ovat houkuttelevien ja turvallisten työolojen luominen ja tutkijanurien houkuttelevuuden lisääminen ottaen huomioon avoin tiede, sukupuolten tasa-arvo, digitaaliset taidot, tutkimuksen arviointi, tutkijanurien monipuolistaminen ja useat urapolut; kaikki kyseiset tekijät auttavat houkuttelemaan huippututkijoita ja saavat heidät jäämään.

¹ Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Uusi eurooppalainen tutkimusalue tutkimusta ja innovointia varten”, COM(2020) 628 final.

- 5) Neuvoston 28 päivänä toukokuuta 2021 hyväksymissä päätelmissä ”Eurooppalaisen tutkimusalueen syventäminen: tarjotaan tutkijoille houkuttelevia ja kestäviä uria ja työehtoja ja tehdään osaamiskierrosta todellisuutta”, todetaan, että tutkijat ovat unionin tutkimus- ja innovointijärjestelmien ytimessä ja että unionin tasolla tarvitaan koordinoitumpia toimia, jotta voidaan ratkaista tutkijoiden tällä hetkellä kohtaamat haasteet ja tarjota heille yhteentoimivia ja kestäviä tutkimusalan työuria tehden urista monipuolisempia ja urapoluista moninaisempia, edistää tasapainoisempaa osaamiskiertoa ja tehdä unionista houkutteleva kohde tutkijoille. Kyseisissä päätelmissä ehdotetaan, että komissio analysoisi, miten tutkijoiden peruskirjaa ja säännöstöä voitaisiin kehittää niin, että luotaisiin yksi kokonaisvaltainen kehys, jossa otettaisiin arvojen ja periaatteiden lisäksi huomioon kaikki tutkijanuriin liittyvät haasteet ja kiinnitettäisiin huomiota kaikkiin mahdollisiin aloihin, joille tutkijat voivat työllistyä ja pyydetään, että komissio tekisi vuonna 2022 ehdotuksen. Kyseinen ehdotus koskisi esimerkiksi seuraavia kysymyksiä: rekrytointi, uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille tarjottavat kannustimet, uran monipuolistaminen ja uralla eteneminen, yhteentoimivuus kaikkien yhteiskunnan alojen, kuten elinkeinoelämän, kanssa, tutkijoiden arviointi, sukupuolten tasa-arvo, työ- ja yksityiselämän tasapaino sekä EURAXESS-aloitteen ja muiden välineiden, kuten Europass-ansioluettelon, hallinnon ja palvelujen parantaminen.

- 6) Euroopan tutkimus- ja innovointisopimuksesta annetussa neuvoston suosituksessa (EU) 2021/2122¹ mainitaan tutkijanurat ja tutkijoiden liikkuvuus sekä tutkimuksen, tutkijoiden ja laitosten arviointi prioriteettialoina, joilla unionin ja jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti toteutettava yhteisiä toimia eurooppalaisen tutkimusalueen tukemiseksi; lisäksi siinä määritellään joukko yhteisiä periaatteita ja arvoja tutkimuksen ja innovoinnin perustaksi unionissa. Suosituksessa myös korostetaan, että olisi kiinnitettävä enemmän huomiota tutkijanuran alku- ja keskivaiheisiin, myös erityisesti naisten kyseisissä vaiheissa kohtaamiin esteisiin.

¹ Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovaatio sopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1).

- 7) Neuvoston 26 päivänä marraskuuta 2021 antamien päätelmien ”Eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) tuleva hallinnointi” liitteenä olevassa ERAn toimintapoliittisessa ohjelmassa esitetään erityistoimia, joilla ”edistytään tutkimuksen, tutkijoiden ja laitosten arviointijärjestelmän uudistamisessa niiden laadun, suorituskyvyn ja vaikutusten parantamiseksi” sekä ”edistetään houkuttelevia ja kestäviä tutkijanuria, tasapainoista osaamiskiertoa sekä kansainvälistä, tieteidenvälistä ja alojen välistä liikkuvuutta koko eurooppalaisella tutkimusalueella”. Viimeksi mainitun toimen tavoitteisiin kuuluvat tutkijanuria koskevan unionin kehyksen kehittäminen sekä nykyisten välineiden ja aloitteiden parantaminen ja uusien luominen. Tähän kuuluvat tutkijanurien seurantakeskuksen perustaminen, tutkijoiden peruskirjan ja säännöstön tarkistaminen, ERAn osaamisfoorumin (ERA Talent Platform) perustaminen keskitetyksi verkkoväyläksi EURAXESS-palveluihin, verkostoon ja portaaleihin, mukaan lukien HRS4R ja RESAVER, ERA4You-aloitteen käynnistäminen osaamiskierron edistämiseksi eri alojen välillä kaikkialla unionissa, tutkimus- ja innovointijärjestelmiin liittyvien hyvien käytäntöjen vaihto tasapainoisen osaamiskierron tukemiseksi sekä tutkijanuran eurooppalaista kehystä koskevan pilottitutkimuksen toteuttaminen Eurooppalaiset yliopistot -allianssin kanssa.
- 8) Komission 18 päivänä tammikuuta 2022 eurooppalaisesta yliopistostrategiasta antaman tiedonannon¹ mukaan vuoteen 2023 mennessä esitetään ehdotus sellaisen eurooppalaisen tutkijanurakehyksen luomisesta, joka on synergiassa houkuttelevien ja kestävien korkeakoulusektorin urien kehyksen kanssa.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle eurooppalaisesta yliopistostrategiasta, COM(2022) 16 final.

- 9) Komission 5 päivänä heinäkuuta 2022 antamassa tiedonannossa ”Uusi eurooppalainen innovaatio-ohjelma”¹ todetaan, että innovointi edellyttää lahjakkaiden yksilöiden menestyksestä houkuttelemista, tukemista ja pysyvyyden varmistamista sekä monia erilaisia taitoja, ja korostetaan alojen välisen liikkuvuuden merkitystä.
- 10) Neuvoston suosituksessa (EU) 2022/2415 tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista² korostetaan, että on tärkeää investoida tutkijoiden ja muiden tutkimuksen ja innovoinnin parissa toimivien, myös välittäjien, yrittäjyyskulttuurin, -käytäntöjen, -taitojen ja -valmiuksien kehittämiseen; kyseisten toimijoiden jatkuva ammatillinen kehittäminen on keskeisessä roolissa, jotta tutkimuksen ja innovoinnin tulokset saadaan muutettua mahdollisimman hyvin yhteiskuntaa hyödyttäviksi ratkaisuisi. Kyseisen suosituksen täytäntöönpanoa tuetaan toimialojen ja tiedeyhteisön yhteistyötä koskevilla käytäntösäännöillä.
- 11) Neuvoston päätelmissä Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta – korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yhteiskunnan yhdistäminen: unionin korkea-asteen koulutuksen uuden ulottuvuuden pohjustaminen³ kehotetaan jäsenvaltioita ja komissiota edistämään vahvempia synergioita eurooppalaiseen koulutusalueeseen, eurooppalaiseen tutkimusalueeseen ja eurooppalaiseen korkeakoulutusalueeseen kuuluvan korkea-asteen koulutuksen ulottuvuuden välillä.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Uusi eurooppalainen innovaatio-ohjelma, COM(2022) 332 final.

² Neuvoston suositus (EU) 2022/2415, annettu 2 päivänä joulukuuta 2022, tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista (EUVL L 317, 9.12.2022, s. 141).

³ Neuvoston päätelmät Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta – korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yhteiskunnan yhdistäminen: eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen uuden ulottuvuuden pohjustaminen (EUVL C 221, 10.6.2021, s. 14).

- 12) Tutkijat ovat yhteiskunnan keskeinen voimavara. He tekevät tutkimusta, edistävät innovointia, auttavat löytämään ratkaisuja yhteiskunnallisiin haasteisiin ja tarjoavat päätöksentekijöille näyttöä tietoon perustuvaa päätöksentekoprosessia varten. Tutkijat ovat korkean osaamistason asiantuntijoita, joilla on hyvät mahdollisuudet vastata paremmin työmarkkinoiden kysyntään. On äärimmäisen tärkeää parantaa tutkijoiden yleisiä työoloja ja yleistä työympäristöä, mukaan lukien tarjoamalla heille houkuttelevat palkat.
- 13) Tutkijanurien houkuttelevuuden lisääminen ja vakauden parantaminen kaikkialla unionissa on keskeinen osa eurooppalaista tutkimusalueita. Sen vuoksi on selvästi tarpeen tehdä tutkijanurasta houkuttelevampi ja osallistavampi opiskelijoille ja vastavalmistuneille, luoda perusedellytykset lahjakkaiden tutkijoiden pitämiseksi unionissa sekä tehdä unionista houkutteleva ja kilpailukykyinen kohde kansainvälisille tutkijoille.

- 14) Marie Skłodowska-Curie -toimilla (MSCA) on osana tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmia tuettu yli 25 vuoden ajan eri puolilta maailmaa tulevia tutkijoita kaikissa uran vaiheissa keskittyen koulutukseen, osaamiseen ja urakehitykseen. MSCA-toimilla on myös ollut rakenteellinen vaikutus organisaatioihin (kuten korkeakouluihin, tutkimusorganisaatioihin ja yrityksiin), sillä niiden avulla on levitetty hyviä käytäntöjä ja lisätty organisaatioiden houkuttelevuutta ja näkyvyyttä kansainvälisesti erityisesti tukemalla huipputasoinen tohtorinkoulutusohjelmien kehittämistä. MSCA-toimilla edistetään alojen välistä, tieteidenvälistä ja maantieteellistä liikkuvuutta, kehitetään tutkijoiden osaamista, korjataan sukupuolijakauman epätasapainoja, pidetään lahjakkaat tutkijat Euroopassa ja houkuttelevat Eurooppaan uusia lahjakkuuksia. Erityisesti MSCA-toimiin kuuluvia teollisuuden tohtorinkoulutusohjelmia voidaan pitää esimerkkinä parhaasta käytännöstä, jossa akateeminen laitos ja ei-akateeminen organisaatio jakavat vastuun tasapuolisesti väitöskirjatutkijan tutkimustyöstä, tutkimuksen toteuttamispaikasta ja ohjauksesta järjestelyin, joilla varmistetaan akateemiset standardit. Tämä on hyvä esimerkki ekosysteemin toimijoiden välisestä vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä, jolla edistetään monialaisia taitoja ja alojen välistä liikkuvuutta sekä vastataan elinkeinoelämän tarpeisiin tarjoamalla korkeasti koulutettuja osaajia ja autetaan tutkijoita ymmärtämään elinkeinoelämän haasteita pyrkien lisäämään rekrytointimahdollisuuksia ekosysteemissä.

- 15) Eurostatin tilastot osoittavat, että tutkijoiden määrä kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna on kasvussa unionissa. Vuonna 2021 jäsenvaltioissa työskenteli kaksi miljoonaa tutkijaa, mikä on 627 000 enemmän kuin vuonna 2011. Suurin osa tutkijoista työskentelee yrityssectorilla (56 %), korkeakouluissa (32 %) ja julkishallinnon palveluksessa (11 %). On tärkeää ylläpitää tätä kasvua riittäväillä investoinneilla, infrastruktuurilla ja toimintapolitiikoilla kansallisella ja unionin tasolla, jotka tukevat tutkijanurien houkuttelevuutta myös moninaisuuden, osallisuuden ja sukupuolten tasa-arvon osalta ja jotka edistävät tutkijanurien arvostusta kaikilla yhteiskunnan aloilla.
- 16) Unionin tasolla tarvitaan selkeä, yhteinen tutkijan määritelmä ja käsite, esimerkiksi laajalti hyväksytty Frascati-käsikirjassa esitetty määritelmä. Tutkijoilla olisi tarkoitettava ammattilaisia, jotka harjoittavat tutkimus- ja innovointitoimintaa millä tahansa alalla, myös tiedeyhteisössä (korkeakouluissa, tutkimusorganisaatioissa ja tutkimusinfrastruktuureissa), yritysmaailmassa (myös elinkeinoelämässä, startup- tai spin-off-yrityksissä ja pienissä ja keskisuurissa yrityksissä), julkishallinnon elimissä (myös valtiohallinnossa, päätöksentekoeelimissä, julkisissa laboratorioissa ja terveydenhuollossa) ja kolmannella sektorilla. Tutkijat voivat lisäksi osallistua erityyppiseen toimintaan millä tahansa talouden tai yhteiskunnan alalla. Toimia tarvitaan tutkijanuran täysimääräisen tunnustamin saavuttamiseksi sekä jäsenvaltioiden ja alojen välisen vertailukelpoisuuden parantamiseksi.

- 17) Korkean tason tutkimus ja innovointi edellyttävät muiden ammattilaisten tukea. Muun muassa tutkimuksen hallinnointiin liittyvät ja tutkimusteknikoiden urat ansaitsevat asianmukaisen tunnustuksen, mikä tarkoittaa muun muassa niiden entistä tarkempaa analysointia ja yhdenmukaistamista unionin tasolla. Tutkimuksen hallinnointia olisi vahvistettava määrittelemällä tarvittavat taidot ja osaaminen, kehittämällä asiaankuuluvaa koulutusta ja parantamalla vertailtavuutta sekä mahdollistamalla se, hallintohenkilöstö voi johtaa ja tukea tutkimusta ja innovointia tehokkaasti.
- 18) Eurooppalaista taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokitusta (ESCO) päivitettiin vuonna 2022 parantamalla siihen sisältyvää tutkijoiden taitojen ja ammattien luokitusta; tällä tavoin täsmennettiin tutkijoiden kannalta merkityksellisiä ammatteja eri työmarkkinasektoreilla sekä monialaisia taitoja, joita tutkijat tarvitsevat. ESCO-luokituksen käyttöönotto Europass-ansioluettelossa ja Euroopan työnvälitysverkostossa (EURES) helpottaa kyseisen parannetun luokituksen omaksumista työmarkkinoilla. Komission tulee käydä keskustelua Kansainvälisen työjärjestön kanssa sen varmistamiseksi, että 'tutkija' luokka sisällytetään ESCO-luokituksen perustana olevan kansainvälisen ammattiluokituksen (ISCO) tuleviin tarkistuksiin.

- 19) Kuten todetaan Euroopan unionin perusoikeuskirjan 13 artiklassa, 20 päivänä lokakuuta 2020 tieteellisen tutkimuksen vapaudesta annetussa Bonnin julistuksessa, 19 päivänä marraskuuta 2020 annetussa Euroopan korkeakoulutusalueen Rooman julkilausumassa ja neuvoston suosituksessa (EU) 2021/2122, akateeminen vapaus ja tieteellisen tutkimuksen vapaus on turvattava, sillä ne ovat välttämättömiä edellytyksiä sille, että tutkijat voivat edistää tutkimusta ja innovointia. Komissio julkaisi tammikuussa 2022 komission yksiköiden valmisteluasiakirjan tutkimukseen ja innovaatioon (T&I) kohdistuvan ulkopuolisen häirinnän torjumisesta; siinä esitetään parhaita käytäntöjä, joiden avulla korkeakouluja ja tutkimusorganisaatioita voidaan tukea niiden perusarvojen, kuten akateemisen vapauden, integriteetin ja institutionaalisen riippumattomuuden, turvaamisessa sekä niiden henkilöstön, opiskelijoiden, tutkimustulosten ja resurssien suojelemisessa.

20) On tarpeen puuttua tehokkaasti sitkeään sukupuolten epätasa-arvoon (mukaan lukien sukupuolten palkkaerot, sukupuolten eriarvoistaminen arvioinnissa ja tunnustamisessa, työ- ja yksityiselämän tasapainottamiseen liittyvät kysymykset sekä sukupuoleen perustuva väkivalta) sekä sukupuolen ja muiden haavoittuvuutta tai syrjäytymistä aiheuttavien olosuhteiden, kuten etnisen alkuperän, vammaisuuden ja seksuaalisen suuntautumisen, mahdolliseen yhteisvaikutukseen tutkimusurilla, sillä ne kaikki vaikuttavat osallistumiseen ja uralla etenemiseen. Institutionaaliseen muutokseen tähtäävät välineet, kuten osallistavat sukupuolten tasa-arvoa koskevat suunnitelmat, voivat olla tässä yhteydessä tärkeitä, kun otetaan huomioon sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025¹. SHE FIGURES 2021 -raportti osoitti, että naiset ovat edelleen aliedustettuina tutkijoiden keskuudessa, sillä kaikista unionin tutkijoista vain 33 prosenttia on naisia. Lisäksi kyseisessä raportissa osoitettiin myös, että naistutkijoita työskentelee miestutkijoita enemmän korkeakoulusektorilla, kun taas julkishallinnossa ja elinkeinoelämässä naisten osuus on pienempi. Kaikkiällä unionissa naistutkijat työskentelevät miestutkijoita useammin osa-aikaisesti ja epävarmoissa työsuhteissa korkeakouluissa (naistutkijoista 11 % ja miestutkijoista 7 %) ja akateemisen alan huiputehtävissä (professorina tai vastaavissa tutkijatehtävissä) naisten osuus on vain 26 prosenttia. Siksi tarvitaan erityistoimia, joilla puututaan tutkijanuria koskevaan sukupuolten epätasa-arvoon ja naisten aliedustukseen luonnontieteiden, teknologian, insinööritieteiden ja matematiikan alojen tutkimuksessa ja innovoinnissa sekä korkeakoulusektorilla, kuten eurooppalaisessa yliopistostrategiassa korostetaan.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Tasa-arvon unioni: sukupuolten tasa-arvostrategia 2020–2025, COM(2020) 152 final.

- 21) Jotta tutkijoiden ja erityisesti uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden täysipainoista henkilökohtaista ja ammatillista kehitystä tuettaisiin unionissa, on keskeisen tärkeää vastata olemassa oleviin haasteisiin, joilla on kielteisiä vaikutuksia unionin yleiseen tutkimus- ja innovointijärjestelmään ja tutkimuksen sisämarkkinoihin. Tällaisia haasteita aiheuttavat muun muassa työllisyyteen ja työoloihin liittyvät näkökohdat, kuten väitöskirjatutkijoiden määrittely jäsenvaltioissa joko opiskelijoiksi tai työntekijöiksi, usein puuttuvat avoimet, läpinäkyvät ja ansioihin perustuvat työhönottomenettelyt, lyhytaikaisiin hankepohjaisiin sopimuksiin liittyvä epävarmuus, heikot yhtäläiset mahdollisuudet, vähäiset mahdollisuudet alojen väliseen liikkuvuuteen tohtorikoulutuksessa ja tohtorintutkinnon jälkeisessä tutkimustyössä, työ- ja yksityiselämän huono tasapaino, omaishoidon sekä fyysisen ja mielenterveyden puuttuvat toimenpiteet ja sosiaalisen suojelun välineiden heikkoudet, mukaan lukien vaikeus siirtää etuuksia eri alojen ja jäsenvaltioiden välillä.

- 22) Uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden työllistyvyyttä ja urakehitystä voitaisiin edistää erityisillä työhönoton kannustimilla, kuten taloudelliseen ja sosiaaliseen suojeluun liittyvillä kannustimilla, muun muassa luomalla mahdollisuuksia pysyviin tai toistaiseksi voimassa oleviin sopimuksiin 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/70/EY¹ mukaisesti. Tältä osin hankerahoituksen rinnalla voitaisiin edistää perusrahoituksen tai tutkimuksen elinkaarirahoituksen laajempaa käyttöä. Perusrahoituksessa korkeakoululle tai tutkimusorganisaatiolle taataan tietty rahoitus vastineena tiettyjen tuotosten ja laatuvaatimusten saavuttamisesta; elinkaarirahoituksessa rahoituksesta kilpaillaan alkuvaiheessa ja rahoitusta jatketaan, jos rahoituksen saaja arvioidaan seurantaprosessissa myönteisesti. Tällä tavoin tutkimusorganisaatiot voivat kehittää pidemmän aikavälin tutkimusstrategioita ja tehdä kestäviä sitoumuksia työntekijöitään kohtaan samalla, kun ne hyödyntävät hankerahoitusta uusien tutkimuskohteiden työstämiseen.

¹ Neuvoston direktiivi 1999/70/EY, annettu 28 päivänä kesäkuuta 1999, Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön (EAY), Euroopan teollisuuden ja työnantajain keskusjärjestön (UNICE) ja julkisten yritysten Euroopan keskuksen (CEEP) tekemästä määräaikaista työtä koskevasta puitesopimuksesta (EYVL L 175, 10.7.1999, s. 43).

- 23) Kuten ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 22 artiklassa todetaan, jokaisella on yhteiskunnan jäsenenä oikeus sosiaaliturvaan sekä vapaus nauttia ihmisarvolleen ja yksilöllisen olemuksensa vapaalle kehitykselle välttämättömiä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia. Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteen 15 mukaan eläkkeelle jääneillä työntekijöillä ja itsenäisillä ammatinharjoittajilla on oikeus eläkkeeseen, joka on oikeassa suhteessa heidän sosiaalivakuutusmaksuihinsa ja varmistaa kohtuullisen toimeentulon. Liikkuvilla tutkijoilla on kuitenkin vaikeuksia kerryttää riittävästi lisäeläkkeitä odotusaikojen, korkeiden siirtomaksujen, monimutkaisten rahoitustuotteiden heikon tuntemuksen ja eläköitymiseen liittyvän hallinnollisen taakan vuoksi. Sen vuoksi tutkijoiden osalta olisi varmistettava sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta 8 päivänä marraskuuta 2019 annetun neuvoston suosituksen¹ mukaiset suojatoimet.
- 24) RESAVER on komission tukema eurooppalainen eläkejärjestelmä, joka tarjoaa tutkimusorganisaatioissa työskenteleville ammatillisia lisäeläkkeitä ja on osa tulevaa ERAn osaamisfoorumia ja sillä on mahdollista ratkaista liikkuvien tutkijoiden sosiaaliturvakysymykset. Sen käyttöönotto takeltelee kuitenkin vähäisen tietoisuuden ja huomattavien hallinnollisten ja oikeudellisten esteiden vuoksi. Liikkuvien tutkijoiden työeläkeoikeuksien turvaamiseksi olisi tarjottava tietoa siitä, miten liikkuvuus voi vaikuttaa eläkeoikeuksiin, ja harkittava tutkimusorganisaatioiden osallistumista RESAVER-järjestelmään.

¹ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä marraskuuta 2019, sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta (2019/C 387/01) (EUVL C 387, 15.11.2019, s. 1).

- 25) Alojen välinen, tieteidenvälinen ja maantieteellisesti tasapainoinen liikkuvuus on olennaisen tärkeää, jotta unionin tutkijanurista saadaan tuloksellisempia, kestävämpiä ja houkuttelevampia. Tällainen liikkuvuus lisää koko tutkimus- ja innovointijärjestelmän kilpailukykyä ja tukee tiedon tuottamista, levittämistä ja käyttöä samalla kun se edistää ei-lineaarisia ja monipuolisia urapolkuja ja mahdollistaa ne. Kyseisiä liikkuvuuden muotoja, mukaan lukien virtuaalinen liikkuvuus, olisi edistettävä, niitä varten olisi luotava kannustimia ja ne olisi sisällytettävä riittävästi osaksi tutkijoiden ammatillista kehitystä, lisäksi kaikenlaiset nykyiset liikkuvuuden esteet, joita aiheuttavat muun muassa avustusten heikko siirrettävyys, esimerkiksi työmatkoista aiheutuva hallinnollinen taakka, liikkuvien tutkijoiden oleskelulupien tunnustaminen, uudelleenasettautumisen haasteet, kielimuuri tai eläkeoikeuksien siirrettävyys, olisi pyrittävä poistamaan.
- 26) Yhteentoimivien ja eri aloja kattavien tutkijanurien edistämiseksi tarvitaan uudenlaista lähestymistapaa, jossa arviointi- ja palkitsemisjärjestelmässä annettaisiin yhtäläinen arvo kaikkien alojen tutkijanurille, jossa maantieteellisestä, tieteen- tai alojen välisestä liikkuvuudesta, urakatkoksista, mukaan lukien sapatti- tai vanhempainvapaat, tai työntekopaikan muuttumisesta ei rangaistaisi ja jossa tutkijat eivät tekisi eroa tiedeyhteisön ja muiden alojen välillä urapolkua valitessaan. Moninaiset urapolut, joille on ominaista maantieteellinen ja alojen ja organisaatioiden välinen liikkuvuus, sekä erilaisten urapolkujen yhdistelmät, joissa yhdistyvät samanaikaisesti eri ala, ansaitsevat tulla täysin tunnustetuiksi, ja niitä olisi pidettävä samanarvoisina kuin lineaarisia urapolkuja, joilla työntekijä siirtyy suoraviivaisesti työpaikasta toiseen yleensä samalla alalla tai tieteenalalla.

- 27) Joissakin tapauksissa tohtorikoulutuksen päätarkoituksena on edelleen akateeminen ura, eikä siinä oteta riittävästi huomioon tutkijoille mahdollisten ammattien laajempaa valikoimaa asiaankuuluvilla aloilla eikä pidetä tärkeänä edistää yrittäjyyttä tutkijoiden keskuudessa. Sen lisäksi, että tutkijoilla on oltava vankat tutkimustaidot, on erittäin tärkeää kehittää heidän monialaisia taitojaan virallisen ja epävirallisen koulutuksen avulla, jotta parannetaan tutkijoiden uramahdollisuuksia, edistetään alojen välistä liikkuvuutta ja innovointia ja lisätään tutkijanurien houkuttelevuutta unionissa.
- 28) Tutkijoiden eurooppalainen osaamiskehys (ResearchComp), jonka komissio on kehittänyt jäsenvaltioita ja sidosryhmiä kuullen, on keskeisessä asemassa pyrittäessä varmistamaan, että tutkijoilla on laajasti erilaisia monialaisia taitoja, sekä kavennettaessa tiedeyhteisön ja muiden asiaankuuluvien alojen välistä osaamiskuilua. Tutkijoiden koulutusta – tohtorikoulutus mukaan luettuna – voitaisiin kehittää osaamiskehyksessä kuvattujen taitojen mukaisesti ja parhaiden käytäntöjen vaihdon pohjalta, tutkijoiden koulutuksen täydentämiseksi ja heidän uudelleen kouluttamiseksi elinikäistä oppimista silmällä pitäen. Riittäviä mekanismeja virallisten ja epävirallisten koulutusmahdollisuuksien, kuten työssäoppimisen, tunnustamiseksi ja todentamiseksi tarvittaisiin.

- 29) Jotta varmistetaan, että tutkijoiden koulutusta kehitetään tai yhteiskehitetään todellisten osaamistarpeiden pohjalta, voitaisiin edistää tiedeyhteisön, teollisuuden, elinkeinoelämän, julkishallinnon, kolmannen sektorin ja kaikkien muiden asiaankuuluvien ekosysteemin toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä myös esimerkiksi harjoittelun ja työn varjostamisen kautta. Tässä yhteydessä voitaisiin ottaa huomioon innovatiivisen tohtorinkoulutuksen periaatteet, jotka sisältyvät ERAn tutkijavoimavaroja ja liikkuvuutta käsittelevän ohjausryhmän vuonna 2011 hyväksymään raporttiin, sekä tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista 2 päivänä joulukuuta 2022 annettu neuvoston suositus (EU) 2022/2415¹, jossa korostetaan tarvetta luoda tutkijoita varten yrittäjyyttä edistävä järjestelmä.
- 30) On ratkaisevan tärkeää edistää tutkijoiden yrittäjyysajattelua ja siihen liittyviä taitoja, myös sijoittajien ja pääoman hankintataitoja, jotta voidaan parantaa tietämyksen hyödyntämistä ja saada innovatiiviset ideat muutettua uusiksi palveluiksi ja tuotteiksi, joilla on paremmat mahdollisuudet päästä markkinoille ja jotka todennäköisemmin edistävät kestävästä kasvusta ja innovointia ja tuottavat hyötyä yhteiskunnalle. Menestyksellä yrittäjyyspolku edellyttää, että aineettomat hyödykkeet, kuten julkaisut, tieto, taitotieto ja henkinen omaisuus, ymmärretään oikein ja että niitä hallinnoidaan tuloksellisesti tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista 2 päivänä joulukuuta 2022 annettussa neuvoston suosituksessa (EU) 2022/2415 esitetyllä tavalla.

¹ Neuvoston suositus (EU) 2022/2415, annettu 2 päivänä joulukuuta 2022, tietämyksen hyödyntämistä ohjaavista periaatteista (EUVL L 317, 9.12.2022, s. 141).

- 31) Alojen välinen osaamiskierto ja tutkimus- ja innovointityöpaikkojen yhteentoimivuuden parantaminen eri alojen välillä edellyttävät erilaisten, toisiaan täydentävien toimenpiteiden toteuttamista kansallisella ja unionin tasolla akateemisen vapauden ja institutionaalisen riippumattomuuden periaatteiden mukaisesti, mukaan lukien koko järjestelmän uudistaminen. Omaksumalla politiikassa lähestymistapa, jossa edistetään vastavuoroista oppimista onnistuneiden, alojen välisten liikkuvuusjärjestelmien pohjalta, voidaan vahvistaa molempia osapuolia hyödyttävää tiedeyhteisön ja muiden alojen yhteistyötä ja innovaatioekosysteemejä, parantaa tutkijoiden, innovoijien ja muiden tutkimus- ja innovointiosaajien koulutusta ja elinikäistä oppimista, mukaan lukien täydennyskoulutus tukivalmiuksien kehittämiseksi, sekä rekrytointijärjestelmiä ja edistää tutkijoiden yrittäjäystaitojen kehittämistä.
- 32) Tutkijat eivät aina ole tietoisia päätöksenteon keskeisestä roolista tutkimuksen ja innovoinnin alalla ja tieteen roolista päätöksenteossa. Molemmat ulottuvuudet voivat vaikuttaa tutkijanuriin sekä tutkimus- ja innovointijärjestelmään. Tästä on tärkeää kertoa tohtorikoulutuksessa ja varmistaa, että koulutettavat tiedostavat asian, jotta tutkijat saataisiin osallistumaan tiiviimmin poliittiseen päätöksentekoprosessiin ja jotta tunnustettaisiin heidän päätöksentekoa tukeva tutkimustoimintansa koko uran ajalta.

- 33) Tutkijoille olisi erityisesti uran alkuvaiheessa annettava tietoa kaikkien eri alojen tarjoamista näkymistä ja kyseisten mahdollisuuksien hyödyntämisestä tutkijoiden henkilökohtaisen ja ammatillisen kehityksen laajentamiseksi. Tutkijoiden tarpeisiin räätälöidyillä uraneuvonta- ja tukipalveluilla on tärkeä rooli, sillä ne edistävät alojen välistä ja tieteidenvälistä, maantieteellistä ja virtuaalista liikkuvuutta ja tukevat yritystoiminnan kehittämistä. Eri laitosten välistä liikkuvuutta, erityisesti korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden eri profiilien välillä sekä erilaisia joustavia akateemisia polkuja pitkin, olisi edistettävä muun muassa poistamalla esteitä, jotka liittyvät edellisessä laitoksessa hankittuihin ja toisaalta uudessa laitoksessa vaadittuihin taitoihin.
- 34) Tutkimuksen arvioinnissa olisi voitava arvioida tutkijoiden suoriutumista ja tutkimustuloksia mahdollisimman korkean laadun ja vaikuttavuuden saavuttamiseksi. Tulosten asianmukainen arviointi edellyttää yhä monimuotoisempien tutkimustuotosten, -toimien ja -käytäntöjen huomioon ottamista, yhteistyö ja tuotosten avoin jakaminen mukaan lukien, sekä tiukkojen tutkimusetiikkaa koskevien vaatimusten noudattamisen ja tutkimuksen yhteiskunnallisten vaikutusten varmistamista, kuten todetaan Paris Call on Research Assessment -julkilausumassa vuodelta 2022, komission vuonna 2021 julkaisemassa tutkimuksen arviointijärjestelmän uudistamista koskevassa kartoittavassa raportissa ”Towards a reform of the research assessment system”, joka perustuu laajaan sidosryhmien kuulemiseen, neuvoston 10 päivänä kesäkuuta 2022 antamissa päätelmissä avoimen tieteen tutkimusta ja täytäntöönpanoa koskevasta arvioinnista ja heinäkuussa 2022 julkaistussa tutkimuksen arvioinnin uudistamista koskevassa sopimuksessa. Tutkijoiden arvioinnissa olisikin jatkossa otettava tasapainoisemmin huomioon tutkimuksen määrällinen ja laadullinen arviointi ja suosittava laadullista arviointia ja vertaisarviointia, joiden tukena käytettäisiin vastuullisesti määrällisiä indikaattoreita.

- 35) Akateemisten urien vahvistamiseksi aina huipputehtäviin asti tarvitaan avoin, jäsenelty, osallistava ja sukupuolen suhteen tasa-arvoinen järjestelmä uralle pääsemiseksi ja sillä etenemiseksi. Tätä varten jäsenvaltioiden ja tutkimusorganisaatioiden tasolla voitaisiin harkita virkaurajärjestelmän kaltaisten järjestelyjen perustamista; ne antavat määritellyt puitteet määräaikaisen sopimuksen tekemiselle niin, että myönteisen arvion saaneet henkilöt voisivat myöhemmin edetä vakituiseen asemaan.
- 36) Unionin sekä kansallisen ja alueellisen tason toimista huolimatta osaamisvuoto unionin vähemmän kehittyneiltä alueilta jatkuu edelleen, kuten komission tiedonannossa ”Osaamispotentiaali käyttöön Euroopan alueilla”¹ korostetaan, ja tutkijoiden maantieteellisen liikkuvuuden tasapainottamiseksi tarvitaan lisätoimenpiteitä. Komission vuosina 2021 ja 2022 tekemät analyysit osaamiskierrosta osoittivat, että unionin nykyiset toimet ovat edistäneet tasapainoisempaa osaamiskiertoa, mutta samalla niissä havaittiin jatkuvia haasteita ja esitettiin keinoja aivotuonnin lisäämiseksi. Erinomaiset tutkimusympäristöt, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuurit, houkuttelevat työolot sekä ammatillista pätevyyttä ja harjoitettua toimintaa vastaava korvauksen taso ovat erittäin tärkeitä tässä yhteydessä, mutta ne myös edellyttävät usein kansallisten tutkimus- ja innovointijärjestelmien uudistamista. Tätä varten olisi omaksuttava toimintatapa, jolla tuetaan tällaisia järjestelmän muutoksia ja tarjotaan kannustimia niiden toteuttamiseksi ja jossa hyödynnetään vastavuoroista oppimista ottaen mallia onnistuneista tavoista tasapainottaa osaamiskiertoa jäsenvaltioissa.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Osaamispotentiaali käyttöön Euroopan alueilla”, 17.1.2023, COM(2023) 32 final.

- 37) EURAXESS on ainutlaatuinen yleiseurooppalainen aloite, jossa tarjotaan maksuttomia tieto- ja tukipalveluja tutkijoille ja heidän perheilleen; aloitteen päätavoitteena on tutkijoiden liikkuvuuden ja urakehityksen tukeminen samalla kun varmistetaan kestävä osaamisjatkumo tutkimuksen ja innovoinnin alalla sekä tehostetaan tieteellistä yhteistyötä unionin ja muun maailman välillä. Tämän tavoitteen edistämiseksi tutkijoille sekä korkeakouluille ja tutkimusorganisaatioille suunnattuja EURAXESS-tieto- ja tukipalveluja voitaisiin laajentaa, palvelujen ja hallinnon rakennetta optimoida, digitaalista ja käyttäjäkokemusta parantaa ja varmistaa yhteentoimivuus muiden unionin aloitteiden, kuten Europass- ja EURES-aloitteiden, kanssa. EURAXESS-tietoportaalien ja -palvelujen vaikuttavuutta ja yhtenäisyyttä voitaisiin parantaa vahvistamalla kansallisia sillanpääasemassa olevia organisaatioita.

38) Pysyäkseen maailmanlaajuisesti kilpailukykyisenä unionista on tehtävä houkuttelevampi eri puolilta maailmaa tuleville osaajille ja vältettävä samalla kehittyviin maihin vaikuttavaa osaamisvuotoa. Komission 27 päivänä huhtikuuta 2022 antamassa tiedonannossa ”Osaajien houkuttelevuus EU:hun”¹ painotetaan, että unionista on tehtävä maailmanlaajuisesti vetovoimaisempi osaajille erityisesti edistämällä innovointia ja yrittäjyyttä unionissa sekä tutkimalla lähemmin mahdollisia uusia unioniin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä suuntautuvan laillisen muuttoliikkeen väyliä. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2021/1883² tarkistaminen oli tärkeä askel unionin houkuttelevuuden lisäämiseksi siten, että sillä parannettiin korkeasti koulutettujen muuttajien oikeuksia ja nopeutettiin ja sujuvoitettiin menettelyjä. Myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/801³ edistää kyseisiä tavoitteita helpottamalla opiskelijoiden ja tutkijoiden pääsyä unioniin, tekemällä siitä houkuttelevampaa ja edistämällä samalla tietämyksen ja osaamiseen liikkuvuutta parempien unionin sisäistä liikkuvuutta koskevien oikeuksien muodossa.

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Osaajien houkuttelevuus EU:hun”, COM(2022) 657 final.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2021/1883, annettu 20 päivänä lokakuuta 2021, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten sekä neuvoston direktiivin 2009/50/EY kumoamisesta (EUVL L 382, 28.10.2021, s. 1).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/801, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, tutkimusta, opiskelua, harjoittelua, vapaaehtoistyötä, oppilasvaihto-ohjelmaa tai koulutushanketta ja au pairina työskentelyä varten tapahtuvan kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä (EUVL L 132, 21.5.2016, s. 21).

- 39) Tutkijoiden peruskirjaa ja säännöstöä tarkistetaan, jotta ne olisivat nykytilanteen tasalla ja jotta niillä voidaan vastata tutkijoiden ja laitosten tämänhetkisiin haasteisiin muun muassa ottamalla paremmin huomioon sukupuolten tasapuolinen edustus, sukupuolten tasa-arvo ja osallistavuus toimilla, joilla pyritään luomaan sukupuoleen perustuvasta väkivallasta vapaita tutkimusympäristöjä, sekä avoimen tieteen käytännöt. Tämän suosituksen liitteessä II olevaa uutta tutkijoiden peruskirjaa virtaviivaistetaan sen täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi ja sen käyttöönoton edistämiseksi myös korkeakoulumaailman ulkopuolella. Kaikkia organisaatioita, jotka työllistävät tutkijoita tai rahoittavat heidän työtään, kehoitetaan hyväksymään uusi tutkijoiden peruskirja. Organisaatioiden, jotka ovat hyväksyneet nykyisen tutkijoiden peruskirjan ja säännöstön periaatteet, katsotaan antavan hyväksyntänsä myös uudelle tutkijoiden peruskirjalle. Tätä olisi sovellettava erityisesti laitoksiin, jotka ovat aloittaneet tai saattaneet päätökseen HRS4R-prosessin, jonka ensimmäinen vaihe on tutkijoiden peruskirjan käyttöönotto.

- 40) Tutkijanurien vahvistamista koskevien toimenpiteiden ja järjestelmä uudistusten täytäntöönpanon seurantaan varten tarvitaan tutkijanurien seurantakeskus, jolla kootaan yhteen paikkaan parhaat unionissa tähän asti kerätyt tiedot. Tutkijanurien seurantakeskuksen olisi tarjottava jäsenvaltioille ja tutkimusorganisaatioille tietoa, jota ne tarvitsevat tutkijanuria koskevien politiikkojen mukauttamiseksi ja kehittämiseksi. Seurantakeskuksen olisi myös autettava tutkijoita ymmärtämään paremmin haasteita ja mahdollisuuksia sekä tuotava esiin eurooppalaisia tutkimusorganisaatioita houkuttelevina kohteina parhaille osaajille. Tarvittaessa voitaisiin myös harkita yhteyksiä eurooppalaisessa yliopistostrategiassa ehdotettuun eurooppalaiseen korkeakoulusektorin seurantakeskukseen. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1700¹ soveltamisessa kerättyjä tietoja voitaisiin mukauttaa vastaamaan tutkijanurien seurantakeskuksen käyttäjien tarpeita.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1700, annettu 10 päivänä lokakuuta 2019, yhteisten puitteiden vahvistamisesta otannalla kerättyihin yksilötason tietoihin perustuvilla henkilöitä ja kotitalouksia koskeville Euroopan tilastoille ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 808/2004, (EY) N:o 452/2008 ja (EY) N:o 1338/2008 muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1177/2003 sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 577/98 kumoamisesta (EUVL L 261 I, 14.10.2019, s. 1).

- 41) Jotta eurooppalainen kehys tutkimus-, innovointi- ja yrittäjyysosaajien houkuttelemiseksi unioniin ja heidän pitämisekseen unionissa voi tuottaa tulosta, jäsenvaltioiden ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien on sitouduttava siihen. Erityisesti korkeakoulujen yhteenliittymiä, kuten Eurooppalaiset yliopistot -aloitteella perustettuja ja Erasmus+ -ohjelmasta ja tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta tuettuja yhteenliittymiä, sekä korkeakoulusektoria laajemmin, tutkimusorganisaatioita ja kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä voitaisiin alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa noudattaen kannustaa osallistumaan vapaaehtoisesti kehysten laajaan täytäntöönpanoon toteuttamalla asiaankuuluvia pilottitoimia.
- 42) Kyseiset suositukset olisi pantava täytäntöön ottaen asianmukaisesti huomioon kansallisten tutkimus- ja innovointijärjestelmien ja -olosuhteiden moninaisuus sekä korkeakoulujen ja tutkimusorganisaatioiden institutionaalisen itsemääräämisoikeuden periaate kaikkialla unionissa,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

Tutkijat, tutkimusjohtajat ja tutkimusteknikot eurooppalaisella tutkimusalueella

1. Tässä suosituksessa

'tutkijoilla' tarkoitetaan ammattilaisia, jotka kehittävät tai luovat uutta tieteellistä tietämystä käsitteiden tai hypoteesien pohjalta. He tekevät tutkimusta ja parantavat tai kehittävät käsitteitä, teorioita, malleja, infrastruktuuria, tekniikoita, välineitä, ohjelmistoja tai toimintamenetelmiä. Tutkijat voivat harjoittaa koko- tai osa-aikaisesti erityyppistä toimintaa, kuten perus- tai soveltavaa tutkimusta, kehittämistoimintaa tai tutkimuslaitteiden käyttöä millä tahansa talouden tai yhteiskunnan alalla ja tutkimustulosten levittämistä ja niiden hyödyntämistä. He voivat myös osallistua muun muassa projektinhallintaan, opetukseen, mentorointiin, näyttöön perustuvan päätöksenteon tukemiseen, avoimen tieteen käytäntöihin, tietämyksen ja teknologian siirtotoimiin sekä tiedeviestintään. Tutkijat kartoittavat uusia tutkimus- ja kehittämistoiminnan vaihtoehtoja ja suunnittelevat ja hallinnoivat niitä hyödyntämällä korkean tason osaamista ja tietämystä, jota he ovat hankkineet virallisen koulutuksen tai kokemuksen kautta.

2. Tutkijat voivat harjoittaa merkityksellistä toimintaa kaikilla tutkimusta ja innovointia tuottavilla aloilla, muun muassa tiedeyhteisössä, teollisuudessa, elinkeinoelämässä, julkishallinnossa ja kolmannella sektorilla, joilla heidän osaamisensa, tietämyksensä ja asenteensa voivat olla hyödyksi eurooppalaiselle yhteiskunnalle, tutkimus- ja innovointijärjestelmälle ja taloudelle.

3. Tutkimuksen hallinnointiin liittyvät urat kattavat tutkimus- ja innovointitoiminnan hallinnointi- ja tukitoiminnot, joista vastaavat henkilöt voivat olla tutkijoita tai muita ammattilaisia. Tutkimuksen hallinnointiin liittyvät urat olisi määriteltävä ja tunnustettava riittävästi unionin tasolla määrittämällä asiaankuuluvat taidot ja osaaminen, jotta voidaan vahvistaa tutkimusjohtajien ammattipätevyyttä, kehittää asiaankuuluvaa koulutusta ja parantaa vertailtavuutta. Tutkimusjohtajien tehtäviin voivat kuulua muun muassa
- a) tutkimuksen ja innovoinnin suunnittelun, kehittämisen, hallinnoinnin, FAIR-datan hallinnan, hallinnollisen työn, valvonnan ja hyödyntämisen sekä niitä koskevan viestinnän sujuvoittaminen ja edistäminen;
 - b) politiikan tavoitteiden, rahoitusohjelmien vaatimusten, varainhoitosääntöjen ja oikeudellisten säännösten noudattamisen varmistaminen;
 - c) tutkimus- ja innovointihankkeiden tai -järjestelmien tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen;
 - d) tutkimuksen ja innovoinnin toimintapoliittisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen;
 - e) tutkimus- ja innovointipolitiikkojen, -ohjelmien ja -hankkeiden suunnittelun ja täytäntöönpanon tukeminen.

4. Tutkimusteknikot ovat ammattilaisia, joiden päätehtävät edellyttävät korkeatasoista teknistä tietämystä, koulutusta ja kokemusta yhdellä tai useammalla insinööritieteiden, luonnon- ja biotieteiden tai yhteiskuntatieteiden ja humanististen tieteiden alalla. He osallistuvat tieteellisiin ja teknisiin tehtäviin, joihin kuuluu käsitteiden ja toimintamenetelmien soveltaminen sekä tutkimuslaitteiston käyttö, yleensä tutkijoiden valvonnassa. Tutkimusteknikoilla on keskeinen avustava rooli korkean tason tutkimuksessa ja innovoinnissa. Jäsenvaltioiden olisi harkittava tutkimusteknikkojen urien riittävää määrittelyä ja tunnustamista kansallisella tasolla.
5. Kaikki tutkijat asemastaan ja toimialastaan riippumatta olisi luokiteltava johonkin seuraavista profileista:
- a) R1 – Aloitteleva tutkija: tutkija, joka tekee tutkimusta valvotusti eikä ole vielä suorittanut tohtorintutkintoa eikä saavuttanut vastaavaa pätevyys- ja kokemustasoa.
 - b) R2 – Tunnustettu tutkija: tohtorintutkinnon suorittanut tai vastaavan pätevyys- ja kokemustason saavuttanut tutkija, joka ei vielä ole saavuttanut merkittävää itsenäistä asemaa tehdäkseen omaa tutkimusta, hankkiakseen rahoitusta tai johtaakseen tutkimusryhmää.

- c) R3 – Vakiintunut tutkija: tohtorintutkinnon suorittanut tai vastaavan pätevyys- ja kokemustason saavuttanut tutkija, joka kykenee tekemään omaa tutkimusta, hankkimaan rahoitusta tai johtamaan tutkimusryhmää itsenäisesti.
- d) R4 – Johtava tutkija: tohtorintutkinnon suorittanut tai vastaavan pätevyys- ja kokemustason saavuttanut tutkija, joka kuuluu vertaistensa tunnustamiin johtaviin tutkijoihin omalla tutkimusalallaan.

6. Tässä suosituksessa R1- ja R2-profiilit luokitellaan uransa alkuvaiheessa oleviksi tutkijoiksi ja R3- ja R4-profiilit vanhemmiksi tutkijoiksi.

Jäsenvaltioille suositellaan, että ne kannustavat työnantajia viittamaan kaikissa nimenomaan tutkijoille suunnatuissa työpaikkailmoituksissa profiileihin tai tarvittaessa kehottavat korkea-asteen oppilaitoksia ja tutkimusorganisaatioita tekemään niin.

Profiileja ei tulisi välttämättä pitää lineaarisen urapolun eri vaiheina.

Liitteessä I on ei-tyhjentävä esimerkkiluettelo ammateista, joita tutkijoilla voi R1–R4-profiileissa olla eri aloilla.

Tutkijanurien tunnustaminen, yhteentoimivuus ja vertailtavuus

7. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne edistävät ja tukevat tutkijanurien tunnustamista kaikilta osin ja erilaisten tutkijanurien yhtäläistä arvostusta ja palkitsemista toimialasta tai toiminnasta riippumatta ja toteuttavat tukitoimenpiteitä, joilla mahdollistetaan tutkijanurien täysi yhteentoimivuus ja vertailukelpoisuus eri jäsenvaltioiden, alojen ja laitosten välillä.
8. Jäsenvaltiot voisivat kannustaa ja tukea ei-lineaarisia, useita uria yhdistäviä ja hybridiurapolkuja; tällaiset urapolut voivat johtaa monenlaisiin ammatillisiin lopputuloksiin, ja ne olisi tunnustettava samanarvoisina lineaaristen urapolkujen kanssa.
9. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne ottavat käyttöön eurooppalaisen taito-, osaamis-, tutkinto- ja ammattiluokituksen uudet versiot ja niiden päivitykset erityisesti tutkijan ammattien ja taitojen osalta.
10. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne kannustavat henkilöstöosastoja kartoittamaan kaikilla aloilla tutkijoiden urarakenteita tämän suosituksen 5 kohdassa tarkoitettujen profiilien perusteella.

Työhönotto ja työolot

11. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne edistävät ja tukevat avointa, läpinäkyvää ja ansioihin perustuvaa hakijoiden valintaa ja työhönottoa, joissa hakijoita ei rangaista urakatkoksista eikä epälineaarista, monia uria yhdistelevistä tai hybridiurapoluista.
12. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne kannustavat työehtosopimusten noudattamista ja työmarkkinaosapuolten tehokasta vuoropuhelua ja toteuttavat tukitoimia, jotta työnantajat ja rahoittajat voisivat tarjota houkuttelevia, osallistavia ja kilpailukykyisiä tutkimus- ja työolot, joissa tutkijoita arvostetaan, kannustetaan ja tuetaan. Tällaisia tukitoimia voisivat olla muun muassa seuraavat:
 - a) tarjotaan oikeasuhteinen palkkaus, työ- ja yksityiselämän tasapaino ja joustavat työehdot henkilökohtaisen elämän, perheen, hoitovastuiden, terveyden, turvallisuuden sekä yleisen hyvinvoinnin yhdistämisen helpottamiseksi ilman, että tämä haittaa työuraa;
 - b) varmistetaan sukupuolten tasa-arvo ja tasapuolinen edustus, yhtäläiset mahdollisuudet ja osallistavuus kaikenlaisista taustoista tulevien, myös aliedustettuihin ja syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvien, tutkijoiden osalta sekä edistetään institutionaaliseen muutokseen tähtäävien välineiden, kuten osallistavien sukupuolten tasa-arvoa koskevien suunnitelmien, joissa otetaan huomioon sukupuolen ja muiden yhteiskunnallisten ryhmien välinen vuorovaikutus, käyttöä, täytöntöönpanoa ja valvontaa tutkimusta tekevien ja rahoittavien organisaatioiden keskuudessa uuden eurooppalaisen tutkimusalueen kehyksen ja eurooppalaisen yliopistostrategian mukaisesti;

- c) turvataan tieteellisen tutkimuksen vapaus mahdollisilta rajoituksilta tai sekaantumiselta, myös ulkopuolisten toimijoiden vaikuttamiselta;
- d) tarjotaan tutkijoille institutionaalisella tasolla tukea hallinnollisten tehtävien hoitamiseen;
- e) toteutetaan määrätietoisia toimia epävarmuuden vähentämiseksi ja työsuhdeturvan ja työpaikkojen vakauden edistämiseksi. Tämä voisi vapaaehtoisuuden pohjalta kannustaa asettamaan organisaatiokohtaisen enimmäismäärän sille, miten moni henkilöresursseihin lukeutuvista tutkijoista voi olla määräaikaisella sopimuksella työskenteleviä. Aina kun haetaan henkilöstöä pysyvään, pitkäaikaiseen tai erittäin usein toistuvaan tutkimustehtävään, suositellaan pysyviä tai toistaiseksi voimassa olevia työsopimuksia asianmukaisina välineinä. Määräaikaisella työsopimuksella työskentelevien tutkijoiden olisi voitava hyötyä tämän suosituksen 29 kohdassa tarkoitetuista erityistoimenpiteistä, joilla edistetään heidän urakehitystään ja uran jatkuvuutta;
- f) harkitaan erilaisia rahoitusmalleja, esimerkiksi perusrahoitus, elinkaarirahoitus tai projektirahoitus, jotta tutkimusorganisaatiot voivat kehittää pidemmän aikavälin tutkimusstrategioita ja tehdä pysyvämpiä sitoumuksia työntekijöitä kohtaan;

g) tarjotaan riittävä sosiaalinen suojele työsuhteen laadusta riippumatta, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden oikeutta määrittellä sosiaaliturvajärjestelmiensä peruseriaatteen. Tällaiset toimenpiteet voisivat koskea seuraavia sosiaalietuuksia siltä osin kuin ne ovat käytössä jäsenvaltiossa:

- 1) työttömyysetuudet;
- 2) sairaus- ja terveydenhuoltoetuudet;
- 3) äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa ja niihin liittyvät etuudet;
- 4) työkyvyttömyysetuudet;
- 5) vanhuus- ja perhe-eläke-etuudet;
- 6) työtapaturma- ja ammattitautietuudet.

13. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne varmistavat, että tutkijoiden saatavilla on ajantasaista, kattavaa, käyttäjäystävällistä ja selkeästi ymmärrettävää tietoa heidän sosiaaliturvaan liittyvistä oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja että oikeudet – riippumatta siitä, onko ne hankittu pakollisten vai vapaaehtoisten järjestelmien kautta – säilyvät, kertyvät ja/tai voidaan siirtää kaikenlaisissa työnteon ja itsenäisen ammatinharjoittamisen muodoissa yli maantieteellisten rajojen ja kaikkien talouden alojen välillä henkilön koko työuran ajan tai tietyn viitejakson ajan ja eri järjestelmien välillä tietyllä sosiaalisen suojele alalla.

14. Jäsenvaltioille, jotka pyrkivät lisäämään säästämistä maksuperusteisiin täydentäviin järjestelmiin, suositellaan, että ne edistävät RESAVER-eläkerahaston tarjoamia ratkaisuja; RESAVER-rahastossa etuuskien käyttöönottoon ei sovelleta odotusaikaa eikä varojen siirrosta peritä maksuja.
15. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne edistävät erityistoimenpiteitä uransa alkuvaiheessa olevien, eli tämän suosituksen 5 kohdassa tarkoitettuihin R1- ja R2-profiileihin kuuluvien, tutkijoiden tukemiseksi. Tällaisina erityistoimenpiteinä voidaan kansalliset olosuhteet huomioiden esimerkiksi
- a) tarjota aloitteleville tutkijoille sosiaaliturva ja työolot, jotka vastaavat muissa uravaiheissa olevien tutkijoiden työoloja, sekä riittävät tulot;
 - b) tarjota uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille taloudellisia ja sosiaalisen suojelun kannustimia;
 - c) edistää ja tukea sellaisten kannustinten käyttöä, joilla eri alojen työnantajat kannustetaan palkkaamaan uransa alkuvaiheessa olevia tutkijoita erityisesti pysyviin tai toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin;
 - d) edistää organisaatioiden, alojen ja tieteidenvälistä sekä maantieteellistä liikkuvuutta, virtuaalinen liikkuvuus mukaan lukien, ja tunnustaa se;

- e) edistää tiedeyhteisön, tutkimuksen rahoittajien ja muiden asiaankuuluvien ekosysteemin toimijoiden, erityisesti elinkeinoelämän ja muiden yritysten sekä julkishallinnon elinten ja voittoa tavoittelemattomien järjestöjen välistä osaamistarpeisiin ja -tarjontaan liittyvää yhteistyötä ja siten tarvittavat kohdennetut taidot omaavien korkeasti koulutettujen tutkijoiden työllistymistä asianomaisille aloille;
- f) edistää uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden osallistumista tutkimusryhmiin ja samalla välttää, että heiltä vaaditaan heidän tieteelliseen koulutukseen liittymättömien tehtävien suorittamista.

Monialaisten ja monitieteellisten tutkijanurien edellyttämät taidot ja tutkijoiden yrittäjäys- ja innovointiosaaminen

16. Aloittelevan tutkijan tavoitteena on kehittää tutkijan ajattelutapaa, edistää ajattelun joustavuutta, luovuutta ja älyllistä autonomiaa oman konkreettisen tutkimushankkeen avulla. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne toteuttavat asianmukaisia toimia, joilla kannustetaan mukauttamaan tohtorikoulutusta siten, että se edistää kyseisiä tavoitteita ja mahdollistaa työurien yhteentoimivuuden kaikilla asiaankuuluvilla aloilla sekä avoimen tieteen harjoittamisen, muun muassa hyödyntämällä ResearchComp-osaamiskehystä, innovatiivista tohtorikoulutusta koskevia periaatteita, tutkimustoiminnan integriteettiä koskevia eurooppalaisia käytännesääntöjä ja muita mahdollisia tulevia aloitteita, joiden tarkoituksena on vahvistaa tutkijoiden monialaisia taitoja.

17. Komissiolle suositellaan, että se toteuttaa toimia ResearchComp-osaamiskehyksen käytön tukemiseksi ja helpottamiseksi, edistää hyvien käytäntöjen vaihtoa ja harkitsee tarvittaessa osaamiskehyksen tarkistamista tutkimus- ja innovointijärjestelmän ja työmarkkinoiden kehityksen perusteella.
18. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne panostavat järjestelmiin, joilla pyritään vahvistamaan monialaisia taitoja, joita tutkijat tarvitsevat voidakseen osallistua tietämyksen hyödyntämiseen liittyviin toimiin ja toimia yrittäjinä. Tällaisiin järjestelmiin voisi sisältyä tietoisuuden lisäämistöimet ja koulutus asiaan liittyvistä aiheista, muun muassa teollis- ja tekijänoikeuksien hallinnoinnista, standardoinnista, yritysten ja tiedeyhteisön sekä tiedeyhteisön ja julkishallinnon yhteistyöstä, mukaan lukien päätöksentekoa tukeva tutkimustoiminta, ja yhteiskunnallisesta toiminnasta.
19. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne kannustavat tiedeyhteisöä, elinkeinoelämää, muita yrityksiä, julkishallintoa, kolmatta sektoria ja kaikkia muita asiaankuuluvia ekosysteemin toimijoita vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön, myös kumppanuuksien muodostamiseen, sekä varmistavat, että tohtorikoulutusta ja kohdennettua koulutusta kehitetään tai yhteiskehitetään asianomaisten osapuolten todellisten osaamistarpeiden pohjalta muun muassa hyödyntämällä esimerkkejä hyvistä käytännöistä, joita on pantu täytäntöön nykyisissä ohjelmissa unionin ja jäsenvaltioiden tasolla.

Tällaisen vuorovaikutuksen ja yhteistyön tukeminen on erityisen suositeltavaa aloilla, joilla uusimman tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurin käyttäminen edellyttää erityistaitoja.

20. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne toteuttavat toimia tutkijoiden innovointi- ja yrittäjyyslähtöisen ajattelutavan edistämiseksi, mukaan lukien investointien hankkimiseen tarvittavat taidot, jotta yrittäjiksi ryhtyvillä on paitsi valmiudet tuottaa tietoa myös kyky hyödyntää tietämystään, jotta he voivat siten muuttaa innovatiiviset ideat liiketoiminnaksi ja viedä innovointia ja kehitystä eteenpäin.

Eriyistä huomiota olisi kiinnitettävä yrittäjyyden ja innovoinnin edistämiseen naisten keskuudessa sekä naisvetoisten spin-off-yritysten luomiseen. Samaa lähestymistapaa olisi sovellettava vähemmistöihin ja syrjäytyneisiin ryhmiin.

Jäsenvaltiot voisivat harkita toimenpiteitä lieventääkseen yrittäjiksi ryhtyville tutkijoille aiheutuvia mahdollisia riskejä muun muassa tekemällä aikaisemmalle uralle palaamisesta mahdollista.

21. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne toteuttavat toimia tukeakseen kohdennetun koulutuksen kehittämistä ja tarjoamista, kannustaakseen tutkijoita hyödyntämään mahdollisuutta täydennys- ja uudelleen koulutukseen elinikäistä oppimista silmällä pitäen sekä edistääkseen alojen ja tieteidenvälistä liikkuvuutta. Jäsenvaltioille suositellaan myös, että ne toteuttavat tarvittavat toimenpiteet edistääkseen sitä, että virallisten ja epävirallisten koulutusmahdollisuuksien, myös työssäoppimisen, todentamismenettely on oikeudenmukainen ja läpinäkyvä.

22. Komissiolle suositellaan, että se toteuttaa seuraavat toimet kehittäessään aloitteita, joilla edistetään alojen välistä osaamiskiertoa:
- a) tuetaan jäsenvaltioiden vastavuoroista oppimista komission perustamien, alojen välistä liikkuvuutta edistävien järjestelmien mallien pohjalta seuraavalla kolmella keskeisellä osa-alueella:
 - 1) tiedeyhteisön ja muiden alojen yhteistyön vahvistaminen;
 - 2) tutkijoiden, innovoijien ja muiden tutkimus- ja innovointiosaajien koulutuksen ja elinikäisen oppimisen parantaminen;
 - 3) tutkijoiden yrittäjyyden, monialaisten taitojen ja yhteiskunnallisia vaikutuksia lisääviin toimiin osallistumisen edistäminen;
 - b) vahvistetaan tutkijoiden liikkuvuutta koskeviin nykyisiin välineisiin sisältyviä, alojen väliseen liikkuvuuteen liittyviä osia ja täydennetään niitä tarvittaessa uusilla välineillä;
 - c) lisätään tietoisuutta alojen välistä liikkuvuutta edistävästä järjestelmästä tämän suosituksen 33 kohdassa tarkoitetun ERAn osaamisfoorumien osion kautta.

23. Jäsenvaltioita kehoitetaan harkitsemaan alojen välistä liikkuvuutta edistävien kansallisten järjestelmien perustamista yhdellä tai useammalla tämän suosituksen 22 kohdassa tarkoitettulla kolmella keskeisellä osa-alueella.
24. Jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan kaikki tarvittavat toimet sellaisten tämänhetkisten rakenteellisten ja hallinnollisten esteiden poistamiseksi, jotka voivat haitata tai estää alojen välistä liikkuvuutta, muun muassa tukemalla tutkijoita perheeseen liittyvien ja henkilökohtaisten esteiden poistamisessa, tukemalla tarvittaessa urien yhteentoimivuutta ja helpottamalla väliaikaista tai pysyvää liikkuvuutta haittaamatta kuitenkaan lineaarisia tutkijanurapolkuja.
25. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne edistävät tutkijoiden tieteidenvälistä liikkuvuutta muun muassa ottamalla riittävästi huomioon esteet, kuten puutteellinen tunnustaminen ja vaikeudet saada rahoitusta perinteisistä lähteistä, ja puuttamalla niihin.

Urien arviointi, urakehitys ja uralla eteneminen

26. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne tukevat maantieteellisen, alojen välisen, laitosten sisäisen, tieteenalojen sisäisen ja välisen liikkuvuuden arvon tunnustamista tärkeänä keinona lisätä tieteellistä tietämystä ja edistää ammatillista kehitystä tutkijanuran kaikissa vaiheissa. Virtuaaliliikkuvuus on osoittautunut toimivaksi välineeksi, ja sitä voidaan myös harkita. Arviointi- ja palkitsemisjärjestelmän ei pitäisi rangaista ei-lineaarista, monia uria yhdistelevistä tai hybridiurapoluista.

27. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne edistävät ja tukevat tutkijoiden arviointi- ja palkkiojärjestelmiä,
- a) jotka perustuvat laadulliseen ja puolueettomaan vertaisarviointiin ja muiden asiaankuuluvien asiantuntijoiden arviointiin, jonka tukena käytetään vastuullisesti määrällisiä indikaattoreita;
 - b) joissa palkitaan laadusta ja tutkimuksen monista mahdollisista vaikutuksista yhteiskuntaan, tieteeseen ja innovointiin;
 - c) joissa otetaan huomioon erilaiset tuotokset, muun muassa julkaisut, data-aineistot, ohjelmistot, menetelmät, menettelyt ja patentit; erilainen toiminta, muun muassa mentorointi, tutkimuksen valvonta, johtotehtävät, yrittäjäyys, FAIR-periaatteiden mukainen datan hallinta (jossa data on löydettävissä, saatavilla, yhteentoimivaa ja uudelleenkäytettävissä), vertaisarviointi, opetus, tietämyksen hyödyntäminen, toimialojen ja tiedeyhteisön välinen yhteistyö, näyttöön perustuvan päätöksenteon tukeminen ja vuorovaikutus yhteiskunnan kanssa; sekä erilaiset käytännöt, muun muassa avoin tiede, varhainen tietämyksen- ja tiedonvaihto ja avoin yhteistyö sekä kaikki kokemus tämän suosituksen 26 kohdassa tarkoitetuista liikkuvuuden muodoista;
 - d) joissa varmistetaan, että tutkijoiden ammatillinen toiminta täyttää korkeat eettiset ja integriteettiä koskevat vaatimukset ja että siinä sovelletaan asianmukaista tutkimustapaa ja arvostetaan hyviä käytäntöjä, mukaan lukien tutkimustulosten ja -menetelmien avoimet jakamiskäytännöt, aina kun sellaiset ovat mahdollisia;

- e) joissa käytettävissä arviointiperusteissa ja -prosesseissa otetaan huomioon tutkimusalojen ja kansallisten olosuhteiden moninaisuus;
- f) jotka tukevat tutkijoiden profiilien ja urapolkujen moninaisuutta ja joissa arvostetaan yksilöllisiä panoksia mutta myös tiimien roolia, yhteistyötä ja poikkitieteellisyttä;
- g) joissa varmistetaan sukupuolten tasa-arvo ja sukupuolten tasapuolinen edustus, yhtäläisten mahdollisuuksien toteutuminen ja osallistavuus.

Tässä kohdassa lueteltujen suositusten yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi jäsenvaltioita kannustetaan edistämään arviointi- ja palkitsemismenettelyyn osallistuvien toimijoiden jatkuvaa koulutusta.

28. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne kannustavat organisaatioita liittymään yhteenliittymiin, alliansseihin tai aloitteisiin, joiden tarkoituksena on kehittää tämän suosituksen 27 kohdassa lueteltujen suositusten mukaisia arviointijärjestelmiä. Jäsenvaltioita myös kannustetaan puuttumaan toimivaltaansa kuuluvilla aloilla kansallisiin hallinnollisiin tai oikeudellisiin esteisiin, jotka estävät tällaisen tutkimuksen arvioinnin kehittämisen, sekä ennaltaehkäisemään osaltaan mahdollisia ristiriitoja tai yhteensopimattomuuksia, joita voi ilmetä sovellettaessa tämän suosituksen 27 kohdassa lueteltuja suosituksia, tutkimuksen, tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden arviointien välillä.

29. Jäsenvaltioita kehoitetaan edistämään toimenpiteitä, mukaan lukien uraneuvonta- ja mentorointimekanismeja, joilla lisätään tutkijoiden, erityisesti uransa alkuvaiheessa olevien tukijoiden, tietoisuutta kaikkien asiaankuuluvien alojen tarjoamista mahdollisuuksista, sekä monipuolisia uria tukevaa kulttuuria tutkijoiden henkilökohtaisen ja ammatillisen kehityksen edistämiseksi. Tässä yhteydessä jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne tukevat uraneuvonta- ja tukipalvelujen, kuten EURAXESS, tarjoamista alojen ja tieteidenvälisen ja maantieteellisen liikkuvuuden edistämiseksi sekä yritystoiminnan luomiseksi ja kehittämiseksi.
30. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne edistävät oikeudenmukaista, tasa-arvoista, osallistavaa, läpinäkyvää, jäseneltyä ja tasa-arvoista järjestelmää akateemisten tutkijoiden urakehitystä varten aina huipputason tehtäviin saakka. Tätä varten jäsenvaltioille suositellaan, että ne harkitsevat sellaisten virkaurajärjestelmän kaltaisten järjestelyjen kehittämistä, joissa annetaan määritellyt puitteet määräaikaisen työsopimuksen tekemiselle niin, että myönteisen arvion saanut henkilö voisi myöhemmin edetä vakituiseen asemaan.

Tasapainoinen osaamiskierto ja unionin houkuttelevuus

31. Jäsenvaltioita kehoitetaan toteuttamaan määrätietoisia toimia suotuisien, houkuttelevien ja kilpailukykyisten olosuhteiden luomiseksi tutkimus- ja innovointitoiminnalle sekä tutkijoiden houkuttelemiseksi ulkomailta takaisin Eurooppaan. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa seuraavat:
- a) kannustimet, joilla lisätään tutkimustoiminnan houkuttelevuutta, ottaen huomioon tarve kilpailla osaajista oikeudenmukaisesti;
 - b) tutkijoita koskevien lakisääteisten ja hallinnollisten vaatimusten yksinkertaistaminen;
 - c) tutkimus- ja innovointijärjestelmään tehtävät investoinnit, mukaan lukien verkostoitumisen tukeminen unionissa ja sen ulkopuolella, kansallisten tutkimus- ja innovointijärjestelmien yhdistämiseksi ja liittämiseksi eurooppalaisiin tutkimusverkostoihin sekä kansallisten valmiuksien ja korkean tason tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurin näkyvyyden lisäämiseksi;
 - d) parhaiden käytäntöjen vaihto houkuttelevan, turvallisen, osallistavan, sukupuolten tasa-arvoa kunnioittavan ja kilpailukykyisen tutkimus- ja innovointiympäristön luomiseksi, myös palkkauksen, työolojen ja palvelujen parantamisen sekä ulkomaisten ja kansainvälisesti liikkuvien tutkijoiden kohtaamien hallinnollisten esteiden ja kieliesteiden purkamisen osalta;

- e) paluuhun ja uralle uudelleen integroitumiseen liittyvät avustukset ja houkuttelevien työpaikkojen tarjoaminen palaaville tutkijoille;
- f) mahdollisuus toimia kahdessa eri tehtävässä eri jäsenvaltioihin sijoittautuneissa laitoksissa, mikä edistäisi tietämyksen siirtoa, osaamisen kehittämistä ja yhteistyötä ja ehkäisisi aivovientä;
- g) tutkimusinfrastruktuureissa työskentelevää henkilöstöä koskevan yhteisen lähestymistavan vaihtoehtojen tarkastelu etenkin unionin tutkimusinfrastruktuurikonsortion (ERIC) osalta.

Komissiolle suositellaan, että se tukee jäsenvaltioita näiden pyrkimyksissä muun muassa edesauttamalla unionin ohjelmien sekä unionin ja kansallisten ohjelmien välisten synergioiden täytäntöönpanoa.

32. Komissiolle suositellaan, että se toteuttaa seuraavat toimet tasapainoisemman osaamiskierron edistämiseksi:

- a) tuetaan jäsenvaltioiden vastavuoroista oppimista niiden tutkimus- ja innovointijärjestelmien uudistamiseksi muun muassa julkaisemalla kiinnostuksenilmaisupyynnöjä sellaisen toimijayhteisön luomiseksi, jonka kautta jäsenvaltioille voidaan antaa koulutusta ja ohjausta ottaen mallia onnistuneista tavoista ja ratkaisuista tasapainoisemman osaamiskierron saavuttamiseksi;

- b) seurataan unionin sisäisiä ja kolmansiin maihin suuntautuvia liikkuvuusvirtoja tämän suosituksen 40 kohdassa tarkoitetun tutkijanurien seurantakeskuksen ylläpitämän, osaamiskierron seurantaan tarkoitetun vuorovaikutteisen kartan avulla;
- c) edistetään valtioiden välisiä yhteyksiä tutkimuksen ja innovoinnin alan ulkomaisiin tutkijayhteisöihin ja kolmansien maiden yhteisöihin ja helpottamaan osaajien houkuttelemista tai paluuta tämän suosituksen 33 kohdassa tarkoitetun ERAn osaamisfoorumin osion kautta;
- d) edistetään tutkijoiden tasapainoista osaamiskiertoa unionin tasolla vahvistamalla inhimillistä pääomaa yrittäjähenkisten, johtamistaitoisten ja paremmin koulutettujen tutkijoiden ja innovoijien määrää lisäämällä.

Tutkijanurien tukeminen

33. Komissiolle ja jäsenvaltioille suositellaan, että ne toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet EURAXESS-portaalien ja -palvelujen ja kansainvälisen ulottuvuuden vahvistamiseksi sekä ERAn osaamisfoorumin kehittämiseksi, jotta kyseinen osaamisfoorumi palvelisi tulevaisuudessa kaikkien alojen tutkijoita ja laitoksia verkossa toimivana keskitettynä yhteyspisteenä; sille annetaan uusi hallintokehys, ja se koordinoi palvelujen tarjoamiseen osallistuvia asiaankuuluvia kansallisia elimiä ja laitoksia. ERAn osaamisfoorumin kautta
- a) tutkijoiden olisi voitava hallinnoida oppimis- ja koulutusmahdollisuuksiaan ja uraansa;

- b) tutkimus- ja innovointiorganisaatioiden, työnantajien ja rahoittajien olisi voitava toteuttaa verkostoitumistoimia, hallinnoida osaajareservejään paremmin, tehdä yhteistyötä ja vaihtaa parhaita käytäntöjä; samalla osaamisfoorumin olisi helpotettava osaajien houkuttelemista ja heidän pitämistään Euroopassa sekä tuotettava parempaa dataa, jotta liikkuvuuteen liittyviä suuntauksia Euroopassa ja sen ulkopuolella voitaisiin ymmärtää paremmin.

Palveluja voitaisiin laajentaa kattamaan osaamisen kehittämiseen ja uranhallintaan liittyviä palveluja keskittyen kaikkien asiaankuuluvien yhteiskunnan alojen tutkijoihin, mukaan lukien tiedeyhteisö.

34. Komissiolle suositellaan, että se varmistaa ERAn osaamisfoorumin ja muiden asiaankuuluvien unionin ja kansallisten aloitteiden, muun muassa Europassin, ESCOn ja Eures-verkoston, väliset yhteydet ja yhteentoimivuuden sekä parantaa osaamisfoorumin ja sen taustalla olevan palvelukeskusten verkoston hallintomallia, jotta tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden tarpeisiin voidaan vastata paremmin.
35. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne tunnustavat tämän suosituksen 36 kohdassa tarkoitetun tutkijoiden peruskirjan käyttöönoton ja täytäntöönpanon merkityksen.
36. Tämän suosituksen liitteessä II esitetyn uuden tutkijoiden peruskirjan olisi korvattava suosituksen 2005/251/EY liitteessä esitetty tutkijoiden peruskirja ja säännöstö. Jäsenvaltioita ja komissiota kehoitetaan kannustamaan tutkimuksen parissa toimivia työnantajia ja rahoittajia kaikilla aloilla ottamaan käyttöön uusi tutkijoiden peruskirja ja panemaan se täytäntöön muun muassa tarjoamalla erityisiä kannustimia, jotta siitä tulisi rakenteellinen väline tutkijoiden ja tutkijanurien tukemiseksi.

37. Komissiolle suositellaan, että se mukauttaa tutkimusalan henkilöstöstrategian tai vastaavat tulevat täytäntöönpanomekanismit uuteen tutkijoiden peruskirjaan sekä varmistaa jatkuvuuden laitoksissa, jotka ovat ottaneet käyttöön vanhan tutkijoiden peruskirjan ja säännösten periaatteet ja noudattavat tutkimusalan henkilöstöstrategiaa, katsomalla, että kyseiset laitokset hyväksyvät tämän suosituksen liitteessä II esitetyn tutkijoiden peruskirjan käytön. Komissiolle suositellaan, että se soveltaa samoja siirtymätoimenpiteitä laitoksiin, jotka ovat aloittaneet tutkimusalan henkilöstöstrategiaan liittyvän prosessin vanhan peruskirjan ja säännösten mukaisesti.
38. Komissiolle suositellaan, että se tarkistaa ja mukauttaa kaikkia tutkijanuraa tukevia välineitä säännöllisesti tutkijoiden todellisten tarpeiden perusteella yhteistyössä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa.
39. Komissiolle ja jäsenvaltioille suositellaan, että ne kannustavat korkeakoulujen yhteenliittymiä, kuten Eurooppalaiset yliopistot -alliansseja, Euroopan koko korkeakoulu-, tutkimus- ja innovointisektoria ja kaikkia asiaankuuluvia sidosryhmiä toteuttamaan vapaaehtoisesti ja alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa noudattaen tässä suosituksessa esitettyihin toimiin liittyviä pilottitoimia ja tukevat niitä tässä.

Tutkijanurien seuranta

40. Eurooppalaisen tutkimusalueen yleisten seurantajärjestelmien lisäksi komissiolle ja jäsenvaltioille suositellaan, että ne seuraavat tutkijanurien asiaankuuluvia näkökohtia unionissa ja tämän suosituksen täytäntöönpanoa erityisen tutkijanurien seurantakeskuksen avulla, josta on hyötyä tiedeyhteisölle, päätöksentekijöille, julkishallinnolle ja asiaankuuluville organisaatioille eurooppalaisella ja kansallisella tasolla. Seurantakeskuksen olisi autettava tutkijoita ymmärtämään paremmin haasteita ja mahdollisuuksia sekä tuotava esiin unionin tutkimusorganisaatioita houkuttelevina kohteina parhaille osaajille samalla, kun taataan tietosuoja koko täytäntöönpanon ajan.
41. Seurantakeskuksen olisi huolellisesti pohdittava ja yksilöitävä, minkä tyyppinen data on merkityksellistä tutkijanurien seurannassa. Yhteyksiä olemassa olevaan dataan olisi mahdollisuuksien mukaan harkittava ja priorisoitava jäsenvaltioiden ja kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Jäsenvaltioille suositellaan, että ne tekevät yhteistyötä seurantakeskuksen täytäntöönpanoa varten merkityksellisten tietojen keräämiseksi tehokkaasti ja kestävästi.
42. Komissiota pyydetään ehdottamaan, tutkijanurien seurantakeskuksen toimittamien tietojen perusteella, lisätoimenpiteitä, joilla kannustetaan ja edistetään tutkijanurien kehittämistä.

43. Komissiolle suositellaan, että se pohtii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa yhteyksiä tutkijanurien seurantakeskuksen ja eurooppalaisessa yliopistostrategiassa ehdotetun eurooppalaisen korkeakoulusektorin seurantakeskuksen välillä ja tarvittaessa lisää siten eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen koulutusalueen välisiä synergioita.
44. Jäsenvaltioille ja komissiolle suositellaan, että ne harkitsevat asetuksen (EU) 2019/1700 yhteydessä kerätyn datan mukauttamista vastaamaan tämän suosituksen 40 kohdassa tarkoitettua seurantakeskuksen tarpeita.

Tehty

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja